



تاریخ: ۱۴۰۲/۰۹/۲۷  
شماره ۳۶۷  
پیوست:

کمیته مستندسازی  
بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های اداری  
اعضای شورای معاونان جهت استحضار  
واحدهای مجری:  
استان: مدیر کل  
شهرستان، منطقه، ناحیه: ارسال شود  
واحدهای آموزشی:  
همانگ‌کننده در استان کمیته مستندسازی  
کد: ۱۱/۰۲/۱/۵/ص

مدیر کل محترم آموزش و پرورش استان ...

سلام علیکم؛

با صلوات بر محمد و آل محمد، آیین‌نامه «ضوابط مکان‌یابی فضا و تجهیزات کودکانها» به منظور ساماندهی امور مرتبط با تعلیم و تربیت دوره کودکی به استناد بند ۵، ماده ۶ و جزء الف بند ۸ ماده ۱۰ اساسنامه سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک (مصوب جلسه ۸۳۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۷) مبنی بر تعیین الزامات کلی در زمینه ضوابط مکان‌یابی، فضای فیزیکی و تجهیزات مورد نیاز در کودکانها، با رویکرد ساده‌سازی، سالم‌سازی، متناسب‌سازی و ایمنی فضای فیزیکی با ملاحظات تربیتی در راستای عمل به وظایف قانونی محوله در ۱۴ ماده و ۱۶ تبصره پس از تصویب برای دوره‌ی موقت سه‌ساله تهیه شده است و در جلسه شماره ۵ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۱ هیئت‌امنای سازمان ملی تعلیم و تربیت و طی فرآیند مصوبه‌ی ردیف ۳ مندرج در صورت‌جلسه مربوطه، تأیید گردید. به همین منظور به استناد تبصره ۳ ماده ۱۰ اساسنامه سازمان، این آیین‌نامه با امضای وزیر محترم و رئیس هیئت‌امنای سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک برای اجرا ابلاغ می‌گردد.

شایسته است مدیران کل محترم آموزش و پرورش استانها به عنوان مسئول حسن اجرای این آیین‌نامه، با در نظر گرفتن ماده ۵۷۶ قانون مجازات اسلامی و با بهره‌مندی از توانمندی‌های ملی، استانی و منطقه‌ای شرایط و تمهیدات لازم برای اجرای این آیین‌نامه را فراهم نمایند. همه واحدها نیز مکلف‌اند در چارچوب قوانین و مقررات مربوط همکاری لازم را بنمایند.

از خداوند متعال موفقیت در تعالی و تربیت نسل آینده ایران اسلامی را مسئلت دارم.

مجتبی همتی فر

معاون وزیر و رئیس سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک



نشانی: تهران، خیابان  
سرپرست جنوبی پلاک ۱۳،  
کدپستی: ۱۴۱۶۸۹۳۷۴۱  
تلفن دفتر: ۰۲۱-۶۶۹۶۰۸۶۲  
فاکس: ۰۲۱-۶۶۹۵۶۴۵۶

www.koodak.medu.ir



## آیین‌نامه‌ی ضوابط مکان‌یابی، فضا و تجهیزات کودکان کستان‌ها

### ماده ۱ - تعاریف:

۱-۱- سازمان: سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک

۲-۱- فضای فیزیکی: به هریک از قسمت‌های تشکیل‌دهنده ساختمان کودکستان، فضای فیزیکی گفته می‌شود که شامل فضای باز، فضای سالنی، اتاق‌ها (کلاس)، فضای اداری، راهروها، انبار، سرویس بهداشتی، آشپزخانه، راه‌پله‌ها و فضای تأسیسات است.

۳-۱- اتاق (کلاس): فضای بسته و ایمن‌سازی شده‌ای که می‌تواند تعداد مشخصی از کودکان را در خود جای بدهد و برای فعالیت‌های تربیتی کم‌تحرک و محدود مناسب است.

۴-۱- فضای سالنی: فضای بسته و ایمن‌سازی شده‌ای که از دیگر اتاق‌ها (کلاس‌ها) بزرگ‌تر است و برای فعالیت‌های تربیتی پرتحرک استفاده می‌شود. پیلوت ساختمان می‌تواند به‌عنوان فضای سالنی مورد استفاده قرار گیرد.

۵-۱- فضای باز: فضای فاقد پوشش سقف و جداره‌ها (در صورت وجود از تمامی جهات این فضاها را مسدود نمی‌نماید) که شامل زمین بازی، حیاط و تراس است و برای فعالیت‌های تربیتی پرتحرک استفاده می‌شود.

۶-۱- ضوابط مکان‌یابی: مجموعه قواعدی که مؤسس را در تعیین مکان مناسب برای ساختمان کودکستان راهنمایی می‌کند.

۷-۱- تجهیزات: به دستگاه‌ها، لوازم و وسایلی گفته می‌شود که به‌منظور اجرای برنامه‌های کودکستان مورد نیاز است و به تربیت، بازی و مراقبت از کودکان به صورت مستقیم و یا غیرمستقیم ارتباط دارد.

۷-۱- فعالیت‌های تربیتی کم‌تحرک: فعالیت‌های ظریف و دقیقی که عضلات و ماهیچه‌های کوچک کودک را درگیر می‌کند، مانند چیدن، چسباندن، ساختن، جور کردن و بازی‌های فکری.

۸-۱- فعالیت‌های تربیتی پرتحرک: فعالیت‌های حرکتی که عضلات و ماهیچه‌های بزرگ کودک را درگیر می‌کند، مانند دویدن، پریدن، هل دادن و کشیدن.

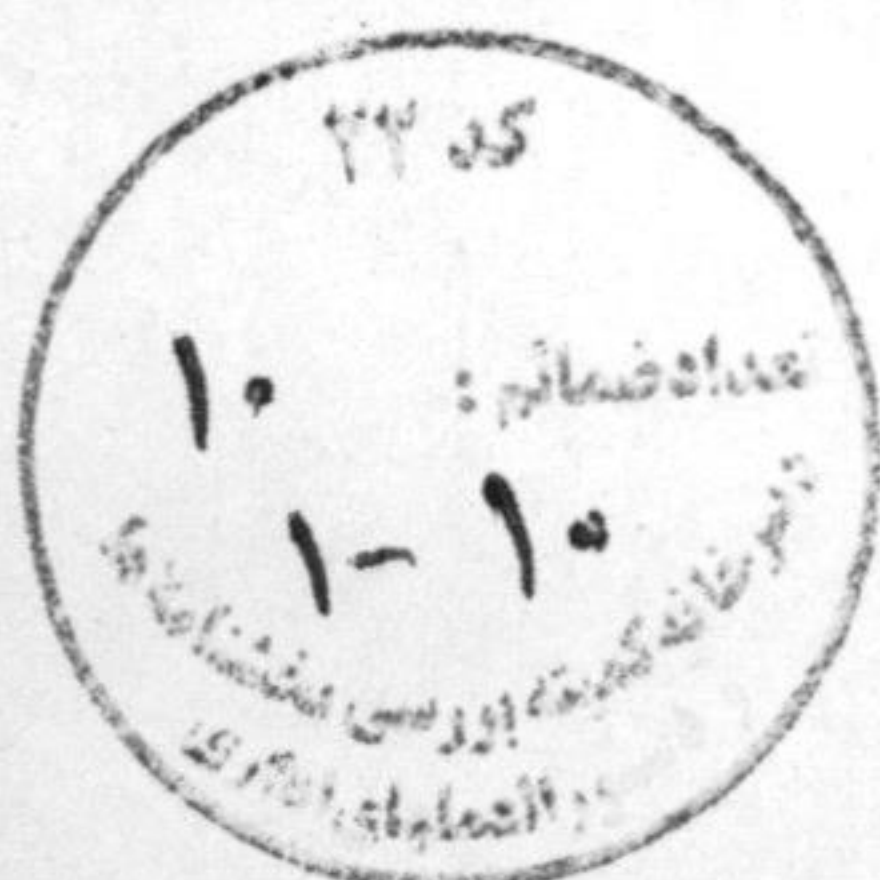
### ماده ۲- اصول تربیتی حاکم بر فضای فیزیکی کودکستان

برای رعایت رویکرد تربیتی بازی محوری در طراحی محیط و فضای فیزیکی کودکستان‌ها ضوابط ذیل باید رعایت گردد:

الف) طراحی داخلی فضاهای تربیتی کودکستان (اتاق، سالن، حیاط و...) و چیدمان وسایل در آن‌ها باید به نحوی باشد که قابلیت اجرای انواع بازی‌ها و فعالیت‌های پرتحرک، کم‌تحرک و گفت‌وگو محور وجود داشته باشد.

نشانی: تهران، خیابان  
سرپرست جنوبی پلاک ۱۳  
کدپستی: ۱۴۱۶۸۹۳۷۴۱  
تلفن دفتر: ۰۲۱-۶۶۹۶۰۸۶۲  
فاکس: ۰۲۱-۶۶۹۵۶۴۵۶

www.koodak.medu.ir





ب) در طراحی محیط در عین سادگی، باید جذابیت دیوارها و تصاویر مورد توجه قرار گیرد.  
پ) استفاده از هر نوع تصاویر و وسایلی که سبب ترس کودک شود و احساس امنیت او را مخدوش کند، ممنوع است.

ت) در طراحی محیط داخلی ساختمان استفاده از عناصر طبیعی مانند گل (به استثنای گل‌ها و گیاهان صمغ‌دار، حساسیت‌زا، تیغ‌دار و سمی)، درخت، خاک یا ماسه (تمیز و بهداشتی) توصیه می‌شود.

ث) استفاده از عناصر فرهنگ و هنر بومی و ملی مبتنی بر ارزش‌های ایرانی اسلامی در محیط کودکستان مشهود باشد.

ج) تبلیغ و ترویج کالاها، خدمات و نمادهای ضد فرهنگی در کودکستان‌ها ممنوع است.

### ماده ۳- ضوابط مکان‌یابی

در احداث یا انتخاب ساختمان کودکستان باید موارد زیر رعایت شود:

الف) کودکستان‌ها نباید در هم‌جواری یا حریم شعاع خطر مؤثر مراکز آلوده و خطرناک از جمله مراکز محل جمع‌آوری زباله، کارگاه‌های تولیدی و صنعتی آلوده، رودخانه، خطوط انتقال برق و گاز، کشتارگاه و پرتگاه‌ها باشند.

ب) رعایت حق حریم برای تأسیس کودکستان نسبت به صنایع آلوده‌کننده به شرح زیر الزامی است:

ب-۱- صنایع با آلودگی زیاد ۵۰۰ تا ۱۰۰۰ متر متناسب با نوع آلودگی

ب-۲- صنایع با آلودگی متوسط ۲۰۰ تا ۳۵۰ متر متناسب با نوع آلودگی

ب-۳- صنایع با آلودگی کم حداقل ۱۰۰ متر متناسب با نوع آلودگی

تبصره: در هر مورد میزان آلودگی از اداره بهداشت اعلام شود.

پ) تأسیس کودکستان تا شعاع ۵۰۰ متری، مرغداری‌ها، دامداری‌ها، آرامستان‌ها و کشتارگاه‌ها مجاز نیست.

ت) از تأسیس کودکستان تا حریم ۲۰۰ متری محل‌های آلوده‌کننده محیط از جمله تأسیسات جمع‌آوری و تصفیه فاضلاب، پساب‌ها، پس‌ماندها و محل تجمع زباله‌های شهری خودداری شود.

ث) کودکستان‌ها ترجیحاً در جوار فضاهای سبز، تفریحی، آموزشی و مسکونی استقرار یابند.

تبصره: استقرار کودکستان در ساختمان‌هایی با کاربری مسکونی بلامانع است.

ز- رعایت شعاع هوایی و هم‌جواری با سایر کودکستان‌ها الزامی نیست.

### ماده ۴- تقسیم‌بندی فضای فیزیکی

فضای فیزیکی کودکستان‌ها باید شامل موارد زیر باشد:

(۱) اتاق استراحت، مراقبت و بازی نوزاد (در کودکستان دوره اول)

(۲) اتاق برای فعالیت‌های تربیتی کم‌تحرك

(۳) فضای باز یا سالی برای فعالیت‌های تربیتی پر‌تحرك

نشانی: تهران، خیابان

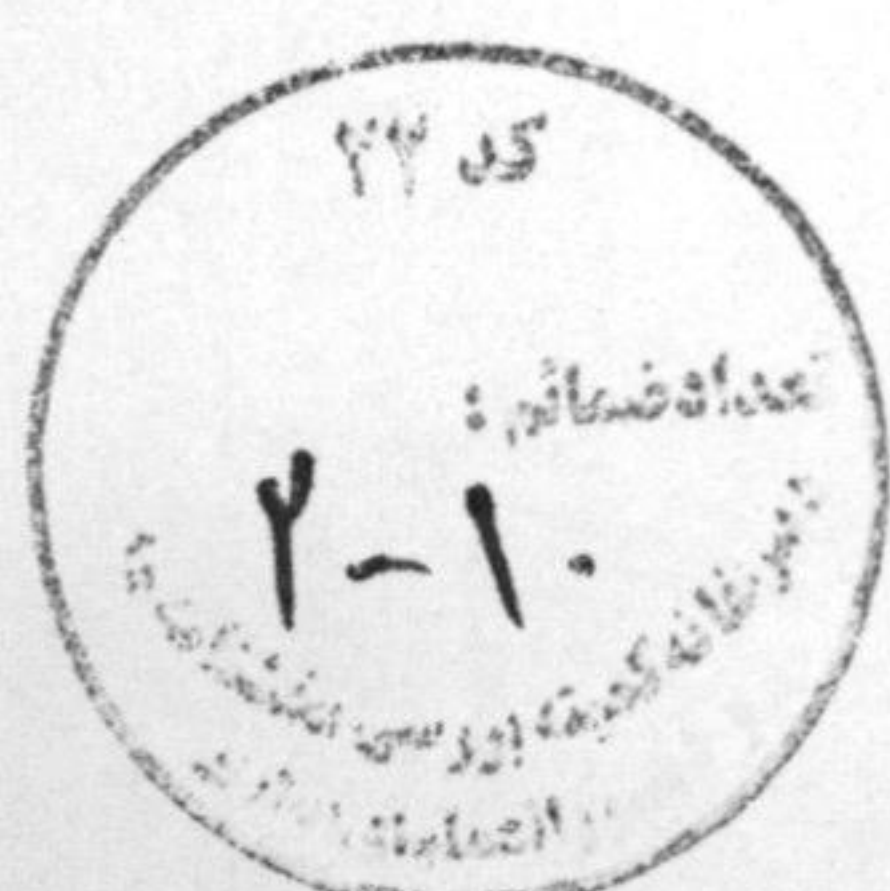
سرپرست جنوبی پلاک ۱۳،

کدپستی: ۱۴۱۶۸۹۳۷۴۱

تلفن دفتر: ۰۲۱-۶۶۹۶۰۸۶۲

فاکس: ۰۲۱-۶۶۹۵۶۴۵۶

www.koodak.medu.ir





(۴) فضای مناسب و بهداشتی برای تغذیه

(۵) انبار نگهداری وسایل و اشیاء

(۶) فضای اداری و انتظار خانواده‌ها

(۷) فضای تأسیسات برای ساختمان‌هایی که موتورخانه مجزا دارند.

(۸) سرویس بهداشتی

تبصره: وجود فضاهایی مانند کتابخانه، آزمایشگاه، اتاق مادر و کودک و کارگاه به جهت اهمیت آن‌ها در فرآیند تربیت توصیه می‌شود.

### ماده ۵ - سرانه فضای فیزیکی و تعیین ظرفیت کودکان

هر کودک برای انجام فعالیت‌های تربیتی باید دارای سرانه مناسب باشد که ظرفیت کودکان بر این اساس تعریف و تأیید می‌گردد. فضای لازم به شرح زیر است:

الف- ظرفیت اسمی کودکان دوره اول بر اساس متراژ بنای مفید اتاق‌ها (فضای اختصاصی) به ازای هر کودک ۲ مترمربع و در کودکان دوره دوم به ازای هر کودک ۱.۵ مترمربع محاسبه می‌گردد.

ب. کودکان برای انجام فعالیت‌های پرتحرک باید دارای فضای باز و ترجیحاً دارای فضای سالنی باشد. حداقل متراژ لازم فضای باز بر اساس استفاده یک کلاس ۲۰ نفره ۵۰ مترمربع در نظر گرفته شده است.

تبصره ۱: فضای راهروها، تأسیسات، آشپزخانه، انبار و محیط اداری در تعیین ظرفیت اسمی کودکان لحاظ نمی‌شود.

تبصره ۲: در کودکان مناطق روستایی و عشایری در صورت وجود محیط طبیعی در دسترس، امن و قابل نظارت فضای باز متصل به ساختمان کودکان الزامی نیست.

تبصره ۳: در مناطق روستایی و عشایری که تعداد کودکان ثبت نام شده کمتر از حد نصاب برای تشکیل یک کلاس در یک رده سنی است، می‌توان با ادغام رده‌های سنی در هر کدام از دوره‌های اول و دوم کلاس را تشکیل داد.

تبصره ۴: از فضای باز کودکان حداقل باید ۶۰ درصد مختص انجام بازی‌های حرکتی، دویدن، توپ بازی و مشابه آن بدون مانع و محدودیت باشد. مؤسس در صورت تمایل به نصب وسایل بازی پارکی ملزم به رعایت استانداردهای مصوب سازمان ملی استاندارد ایران است.

تبصره ۵: استفاده از فضای باز کودکان به عنوان محل توقف (پارکینگ) خودرو در زمان حضور کودکان در کودکان ممنوع است.

### ماده ۶ - وسایل و تجهیزات اختصاصی کودکان

تجهیزات مورد نیاز کودکان به دو گروه تجهیزات «مراقبت و نگهداری» و «تربیتی و مهارتی» تقسیم می‌شود.

کودکستان‌ها موظف هستند که بر حسب نوع مجوز خود نسبت به تهیه و تجهیز کودکان اقدام نمایند.



نشانی: تهران، خیابان

سرپرست جنوبی پلاک ۱۳،

کدپستی: ۱۴۱۶۸۹۳۷۴۱

تلفن دفتر: ۰۲۱-۶۶۹۶۰۸۶۲

فاکس: ۰۲۱-۶۶۹۵۶۴۵۶

www.koodak.medu.ir



| گروه و وسایل و تجهیزات | انواع                             | تجهیزات کودکان دوره اول و دوم                                                                                                               |
|------------------------|-----------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| مراقبت و نگهداری       | تغذیه                             | لوازم آشپزخانه و وسایل لازم برای صرف غذا و میان وعده متناسب با گروه سنی متربیان                                                             |
|                        | خواب                              | تخت یا تشک مخصوص کودک، بالش، روبالشی، ملحفه و پتو (به ازای هر کودک یک عدد)، کمد یا محفظه مخصوص نگهداری وسایل خواب کودکان                    |
|                        | بهداشت                            | تجهیزات لازم برای نظافت و شستشوی کودک                                                                                                       |
| تربیتی و آموزشی        | تجهیزات فعالیت های کلامی - نمایشی | مانند کارت های تصویری، کتاب، ماسک ها و تن پوش های عروسکی، عروسک های انگشتی، وسایل خانه بازی، وسایل آشنایی با مشاغل مختلف متناسب با گروه سنی |
|                        | تجهیزات فعالیت های دقیق و ظریف    | مانند لگوها و اسباب بازی های جور کردنی، وسایل نقاشی، خمیربازی و گل بهداشتی متناسب با گروه سنی                                               |
|                        | تجهیزات فعالیت های پرتحرک         | مانند اسباب بازی های کشیدنی، هل دادنی و تعادلی متناسب با گروه سنی                                                                           |
|                        | تجهیزات فعالیت های حواس پنج گانه  | مانند توپ های پارچه ای و پلاستیکی، قالب های مختلف در اشکال هندسی متنوع، گل ها، گیاهان و دانه ها در سائزهای مختلف متناسب با گروه سنی         |
|                        | تجهیزات عمومی                     | تجهیزاتی که جهت انجام کلیه فعالیت تربیتی فوق الذکر استفاده از آنها ضروری است؛ مانند میز و صندلی، تخته وایت برد و مازیک متناسب با گروه سنی   |



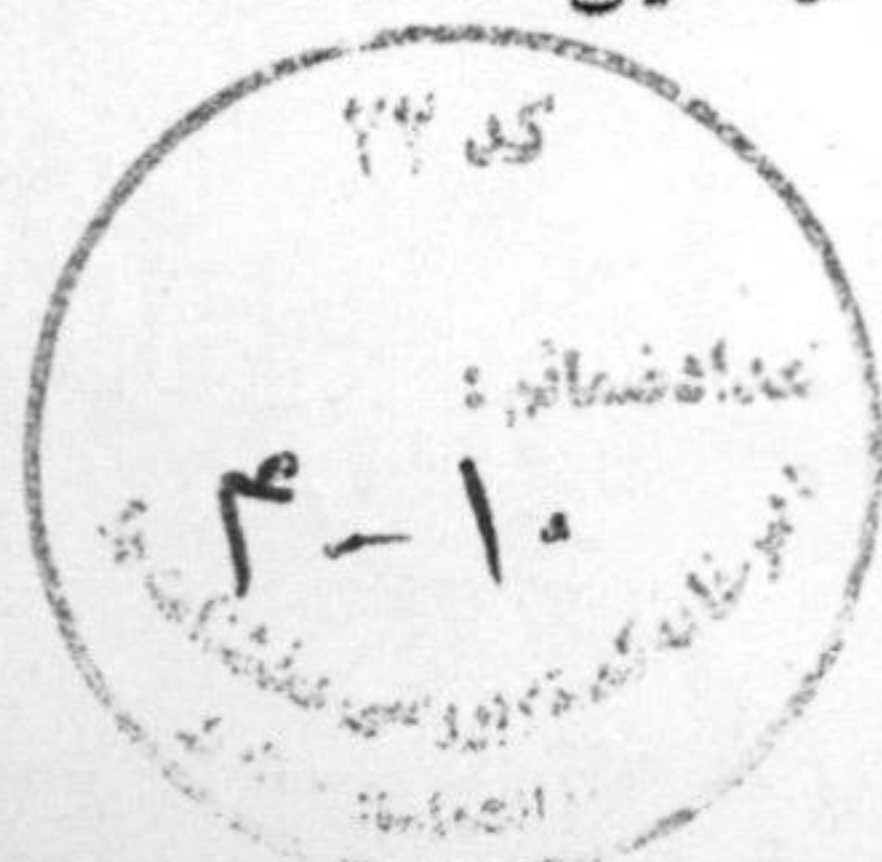
سازمان اسناد و کتابخانه ملی  
جمهوری اسلامی ایران

تبصره ۱: تجهیزات تربیتی و مهارتی بنا به دوره ی سنی کودکان باید تهیه شود.

تبصره ۲: تهیه لوازم تغذیه شخصی کودکان زیر سه سال مانند شیشه شیر، لوازم بهداشت شخصی کودکان زیر سه سال شامل پوشک، دستمال کاغذی حوله ای، دستکش یکبار مصرف، زیرانداز مخصوص تعویض، لوازم بهداشتی کودکان بالای سه سال از جمله دستمال کاغذی حوله ای و یک دست لباس اضافه و تجهیزات خواب شامل پتو، روبالشی، بالش، ملحفه به صورت کاور شده و با برچسب نام کودک، به عهده والدین است.

نشانی: تهران، خیابان  
سرپرست جنوبی پلاک ۱۳  
کدپستی: ۱۴۱۶۸۹۳۷۴۱  
تلفن دفتر: ۰۲۱-۶۶۹۶۰۸۶۲  
فاکس: ۰۲۱-۶۶۹۵۶۴۵۶

[www.koodak.medu.ir](http://www.koodak.medu.ir)





تبصره ۳: استفاده از نیمکت فلزی مدرسه‌ای برای کودکان ممنوع است.

تبصره ۴: استفاده از حوله به صورت عمومی ممنوع است.

تبصره ۵: کودکان کستان‌های مناطق کم‌برخوردار، روستایی و عشایری در تهیه تجهیزات تربیتی و مهارتی به استثنای تجهیزات عمومی بنا به مقدمات و امکانات عمل کنند.

## ماده ۷- ضوابط کلی بهداشت ساختمان و فضای کودکان

۷-۱- برای تعویض و نگهداری لوازم شخصی کارکنان باید فضا یا کمد‌های شخصی تعبیه شود.

۷-۲- مصرف هرگونه محصولات دخانی در کودکان کستان و سرویس‌های ایاب و ذهاب کودکان ممنوع است.

۷-۳- کف ساختمان و فضای باز کودکان کستان باید دارای شرایط زیر باشد:

الف- کف پوش فضای مسقف کودکان کستان باید دارای پوشش قابل شست‌وشو و بدون شکاف باشد.

ب- کف پوش فضای اختصاصی کودکان (اتاق و سالن مورد استفاده کودکان) نرم، ضربه‌گیر و غیرلغزنده باشد. استفاده از انواع فرش و موکت در صورتی که قابل شست‌وشو باشد، بلامانع است.

پ- کف انبار و آشپزخانه دارای کف شور به تعداد لازم باشند.

ت- سطح فضای باز باید فاقد علف بلند، آب راکد، وسایل بلااستفاده، نخاله‌های ساختمانی، چاله و مانند آن باشد.

۷-۵- دیوارها، راهروها و سقف باید دارای شرایط زیر باشد:

الف - بدنه دیوارهای آشپزخانه، انبار مواد غذایی و سرویس‌های بهداشتی باید از کف تا زیر سقف به وسیله سنگ‌های صیقلی، کاشی، سرامیک و ... پوشیده شود. پوشش مورد استفاده باید قابل شست‌وشو و ضد عفونی کردن باشد و محل تجمع و رشد حشرات نشود.

ب - دیوار سالن غذاخوری تا ارتفاع ۱۲۰ سانتیمتری از کف با سنگ‌های صیقلی، سرامیک، کاشی و ... پوشیده شود. پوشش مورد استفاده باید قابل شست‌وشو و ضد عفونی کردن باشد و محل تجمع و رشد حشرات نشود. از ارتفاع ۱۲۰ سانتیمتری تا زیر سقف نیز با رنگ قابل شست‌وشو پوشیده شود.

پ - سقف باید بدون ترک خوردگی و شکاف باشد.

۷-۶- درها و پنجره‌ها باید دارای شرایط زیر باشد:

الف - درها و پنجره‌ها از جنس مقاوم، قابل شست‌وشو، سالم (از جمله بدون پوسیدگی، ترک خوردگی و شکستگی و زنگ زدگی) باشد.

ب- درهای مشرف به فضای باز و پنجره‌های باز شونده باید مجهز به توری سالم و مناسب باشد، به نحوی که از ورود حشرات به داخل جلوگیری نماید

۷-۷- سرویس بهداشتی باید دارای شرایط زیر باشد:

الف - به ازای هر ۳۰ کودک باید حداقل یک چشمه سرویس بهداشتی وجود داشته باشد.



سازمان آموزش عالی و متوسطه

نشانی: تهران، خیابان

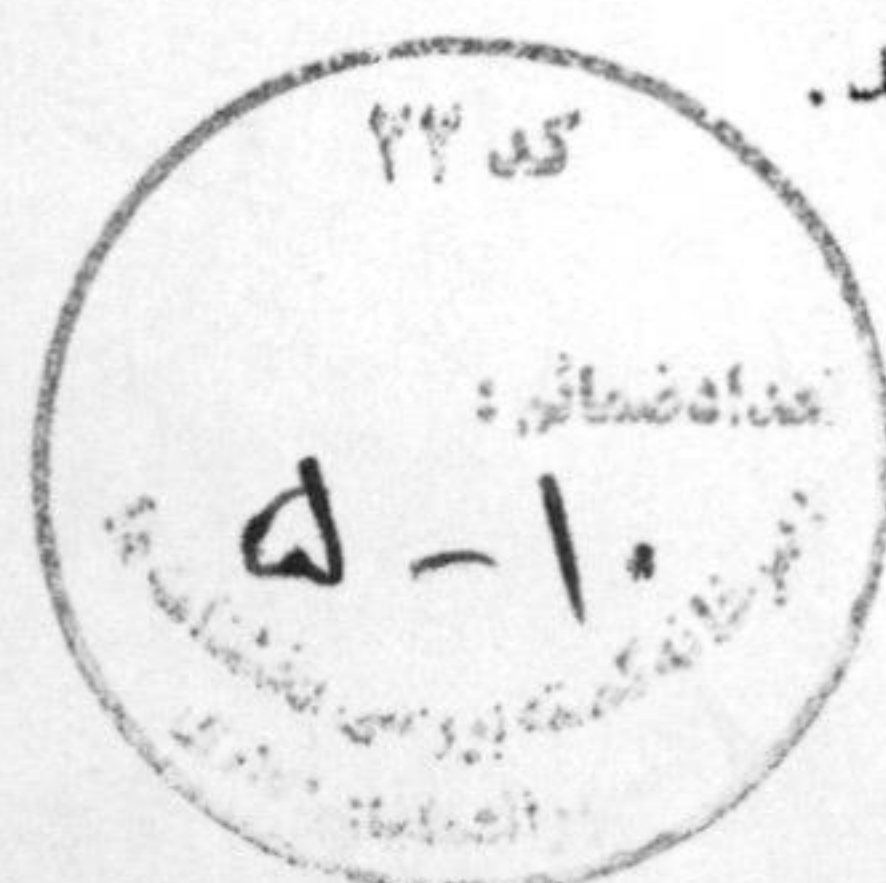
سرپرست جنوبی پلاک ۱۳،

کدپستی: ۱۴۱۶۸۹۳۷۴۱

تلفن دفتر: ۰۲۱-۶۶۹۶۰۸۶۲

فاکس: ۰۲۱-۶۶۹۵۶۴۵۶

www.koodak.medu.ir





ب- روشویی برای استفاده کودکان با قد و اندازه آنها مناسب سازی شود.

پ- در صورت نبود دیوار بین روشویی و توالت، پرده نصب شود.

ت- در کودکان دوره اول، دوش سیار برای شست و شوی کودکان وجود داشته باشد.

ث- سرویس های بهداشتی باید مجهز به نور و تهویه مناسب، هواکش، سیفون، شیلنگ به همراه گیره نگهدارنده و آب گرم و سرد، صابون مایع، دستمال کاغذی و سطل زباله دردار با کیسه زباله یکبار مصرف باشند.

۷-۸- اتاق باید دارای شرایط زیر باشد:

الف- باید دارای پنجره یا دستگاه تهویه باشد.

تبصره: در صورت استفاده از دستگاه تصفیه هوا از دستگاه های با فناوری پلاسما، یون ساز و آزون استفاده نشود.

ب- کلاس ها و محل بازی کودکان باید دارای نور و روشنایی کامل (اعم از طبیعی یا مصنوعی) باشد.

۷-۹- بنا به ملاحظات بهداشتی و به منظور حفظ سلامت کودکان نگهداری هر نوع حیوان در کودکان ممنوع است.

تبصره: ورود و نگهداری حیوانات و پرندگان اهلی مانند گوسفند، مرغ، خروس، اردک و... در کودکانی که دارای مزرعه و باغ هستند، مجاز است. در صورت نگهداری حیوانات فوق الذکر تمامی نکات بهداشتی مانند حفظ سلامت حیوان، تزریق واکسن های لازم، تأمین سرپناه استاندارد و مناسب با نحوه زیست حیوان، دفع بهداشتی فضولات حیوان و... باید رعایت گردد.

### ماده ۸- بهداشت آب و فاضلاب کودکان

الف- ساختمان کودکان باید دارای سیستم دفع بهداشتی فاضلاب (اتصال به فاضلاب شهری یا داشتن چاه فاضلاب) باشد.

ب- آب مصرفی در کودکان باید استانداردهای ۱۰۱۱ و ۱۰۵۳ سازمان ملی استاندارد را دارا باشد.

پ- چنانچه در کودکان استخر شنا وجود دارد، باید ضوابط بهداشتی مندرج در آیین نامه اجرای قانون اصلاح ماده ۱۳ مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی مربوط به استخرهای شنا الزاماً رعایت شود.

### ماده ۹- بهداشت ظروف و تجهیزات آشپزخانه

الف- تمامی ظروف مورد استفاده در کودکان باید به طور اصولی شسته و آبکشی شوند سپس بدون استفاده از پارچه، حوله یا مانند آن خشک شده و در محل (کابینت، گنج، کمد) مناسب نگهداری شوند.

ب- محل نگهداری ظروف باید مجهز به در سالم باشد و کف آن از زمین حداقل ۲۰ سانتی متر فاصله داشته باشد. همچنین باید امکان تمیز کردن داشته باشد.

پ- یخچال باید همواره تمیز و عاری از هر گونه بوی نامطبوع باشد.

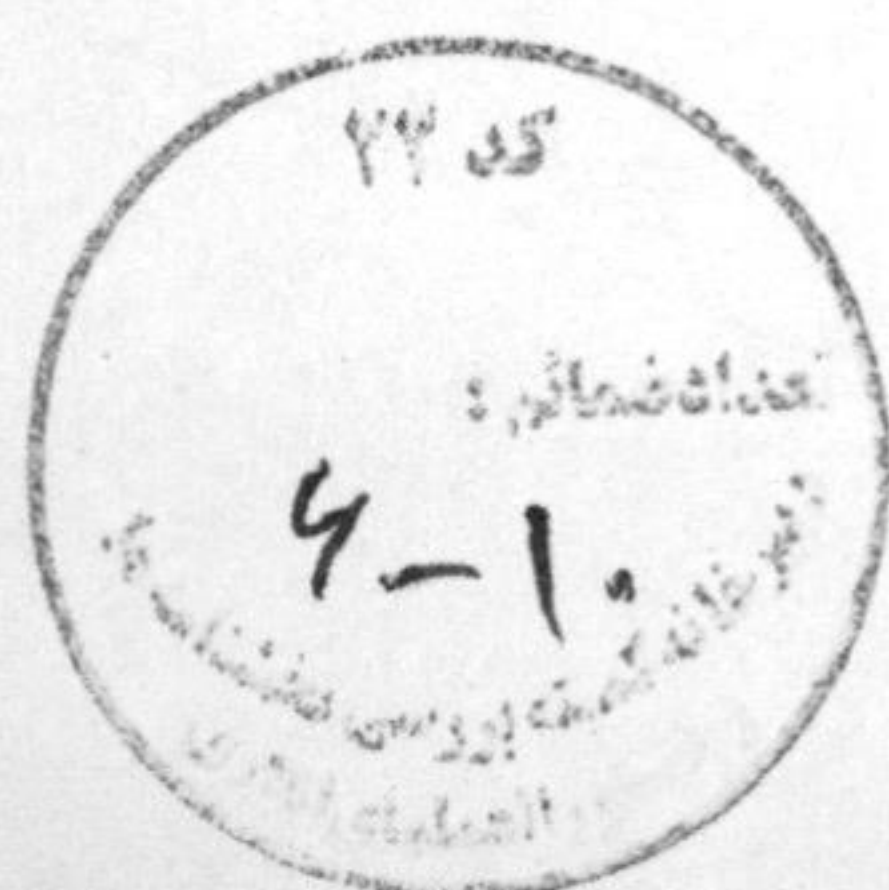
ت- پیشخوان و میز کار آشپزخانه باید سالم و سطح آن از جنس قابل شستشو باشد.



سازمان بهداشت و درمان  
تندرستی و سلامت

نشانی: تهران، خیابان  
سرپرست جنوبی پلاک ۱۳،  
کدپستی: ۱۴۱۶۸۹۳۷۴۱  
تلفن دفتر: ۰۲۱-۶۶۹۶۰۸۶۲  
فاکس: ۰۲۱-۶۶۹۵۶۴۵۶

www.koodak.medu.ir





ث- ظروف نباید ترک خورده، لب پریده یا شکسته باشند.

ج- ظروف فلزی که برای تهیه و صرف غذا استفاده می شود باید بدون زنگ زدگی باشند.

چ- سیخ های کباب باید از جنس آلومینیومی و ضدزنگ باشد.

ح- ظروف نگهداری مواد غذایی و ادویه جات باید در داشته باشند.

خ- استفاده از هر نوع ظروفی که توسط وزارت بهداشت غیرمجاز اعلام شده باشد، ممنوع است.

د- در صورت استفاده از میز غذاخوری برای کودکان میز باید تمیز، ضدعفونی شده و بهداشتی، بدون شکستگی و ترک و مناسب با قد کودکان باشد.

#### ماده ۱۰- سم پاشی و ضدعفونی ساختمان:

الف - ضدعفونی و سم پاشی محیط کودکانستان ها باید به صورت نوبه ای و در موارد لزوم انجام پذیرد. ضدعفونی و سم پاشی در ابتدای هر سال تحصیلی الزامی است.

ب - در ضدعفونی و سم پاشی از موادی که بر اساس ضوابط اعلامی سازمان ملی استاندارد (مندرج در الزامات کلی مهدکودک ها شماره ۸۹۰۵) برای کودکان مضر نیست، استفاده شود.

پ- پس از سم پاشی و ضدعفونی و قبل از حضور کودکان، کلیه سطوح و ظروف باید کاملاً شسته شوند.

ت - استفاده از حشره کش ها در زمان حضور کودکان در کودکانستان ممنوع است.

تبصره: در شرایط همه گیری بیماری ها بر اساس پروتکل های اعلامی نهادهای ذی ربط عمل شود.

#### ماده ۱۱- الزامات ایمنی فضا و تجهیزات

الف - کلیه پریش های اتاق ها و راهروها باید دارای حفاظ و درپوش مناسب و ایمن باشند.

ب - در سیم کشی ها و نصب وسایل الکتریکی و کلیدها و پریش ها در محوطه باید رعایت کامل مقررات ایمنی صورت پذیرد.

پ - کپسول آتش نشانی و جعبه کمک های اولیه با رعایت تاریخ انقضا اقلام، در قسمت های لازم ساختمان و در دسترس کارکنان نصب شود و کلیه ی کارکنان با نحوه ی کار آن ها آشنا باشند.

ت - ساختمان کودکانستان به لحاظ آتش سوزی باید دارای بیمه نامه معتبر باشد.

ث - کلیه تجهیزات از قبیل تلویزیون، پنکه، فایل و کمد که امکان سقوط دارند، باید طبق ضوابط ایمنی ثابت و مهار شوند.

ج- علائم هشدار برای نشان دادن ممنوعیت ورود کودکان به محل هایی از جمله موتورخانه، آشپزخانه، بالکن، انباری در معرض دید کودکان نصب شده باشد.

چ- وسایل خطرناک (لبه دار و تیز و برنده و داغ) نباید در دسترس کودکان باشد. استفاده از وسایل مذکور توسط کودکان در موارد ضروری، باید تحت نظر مربی باشد.

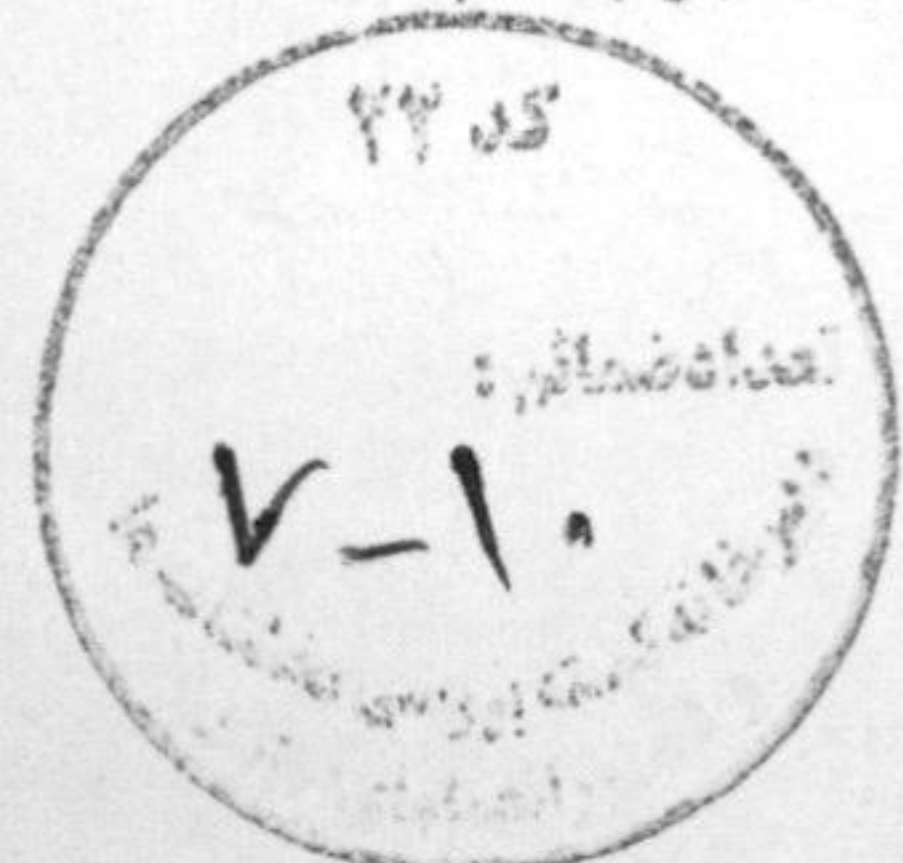
ح- تمامی شوینده ها و پاک کننده های بهداشتی و موارد مشابه آن باید در بسته های اصلی خود با برچسب و در



سازمان بهداشت و درمان  
جمهوری اسلامی ایران

نشانی: تهران، خیابان  
سرپرست جنوبی پلاک ۱۳،  
کدپستی: ۱۴۱۶۸۹۳۷۴۱  
تلفن دفتر: ۰۲۱-۶۶۹۶۰۸۶۲  
فاکس: ۰۲۱-۶۶۹۵۶۴۵۶

www.koodak.medu.ir





قفسه و کابینت قفل دار دور از دسترس کودکان باشد.

خ- استفاده از دوربین مدار بسته فعال در ورودی کودکان، فضاهای عمومی که پوشش کودکان و کارکنان در آنها باید رسمی باشد و سایر فضاهای کودکان محل قرارگیری وسایل بازی پارکی (تاب، سرسره و مشابه آن) الزامی است. انتشار فیلم، عکس و هرگونه بازنمایی رسانه‌ای از حضور و فعالیت کودکان و نیروی انسانی کودکان در فضای مجازی (سایت، پیام‌رسان‌ها و شبکه‌های اجتماعی اعم از داخلی و خارجی) منوط به رعایت ملاحظات و شئون ارزشی، فرهنگی و تربیتی است. در انتشار عمومی تصاویر مرتبط با کودکان و یا کارکنان، اخذ اجازه کتبی از اولیای کودک و رعایت حقوق کودک و به تناسب رضایت کتبی کارکنان الزامی است.

د- سیستم گرمایشی و سرمایشی باید متناسب با زیست‌بوم جغرافیایی کشور باشد و وسایل گرمایشی و سرمایشی دارای مهر استاندارد بوده و به صورت استاندارد نصب شوند.

ذ- در صورت استفاده از وسایلی که نیاز به تخلیه گازهای تولید شده دارد، باید از دودکش مناسب و محافظ به دور از دسترس کودکان و اشیاء قابل اشتعال (حداقل ۱ متر) استفاده کرد.

ر- دمای محیطی کودکان باید به تناسب فصول متناسب با اقلیم تنظیم گردد.

ز- در کودکان برای تردد کودکان به صورت عادی یا زمان اضطرار نباید دارای مانع آسیب‌زا (مانند بیرون‌زدگی، لبه یا برآمدگی تیز) باشد. در ترجیحاً دو لنگه بزرگ باشد.

س- لبه‌ها و بیرون‌زدگی‌های تیز و برنده در سطح دیوار اتاق‌های کودکان و راهروها باید به وسیله‌ی روکش‌های ارتجاعی و قابل شستشو پوشیده شود، به طوریکه که هنگام برخورد احتمالی کودکان با آنها مانع از آسیب دیدگی گردد.

ش- پنجره اتاق‌های کودکان با ارتفاع کمتر از ۱۲۰ سانتی‌متر باید دارای محافظ باشد. هم چنین کلیه‌ی شیشه‌ها با پوشاننده مناسب پوشیده شود تا در صورت شکستن در محیط پخش نشود.

ص- جهت بازشو در کلیه فضاهای مورد استفاده کودکان و درب ورودی کودکان باید به طرف خارج باشد.

ض- پله‌های محل عبور و مرور کودکان باید دارای نرده یا دیوار دست انداز به ارتفاع حداقل ۷۵ سانتی‌متر باشد، به طوری که کودک امکان بالا رفتن از حفاظ را نداشته باشد. هم چنین فاصله بین شبکه‌های نرده باید به گونه‌ای باشد که سر کودک از میان آنها عبور نکند.

ط- چنانچه تعداد پله در یک ردیف بیش از ۱۰ عدد باشد، در نظر گرفتن یک پاگرد حداقل به اندازه عرض پله ضروری است.

ظ- برای ردیف پله‌های بیش از ۳ پله نصب نرده یا دیوار دست‌انداز الزامی است.

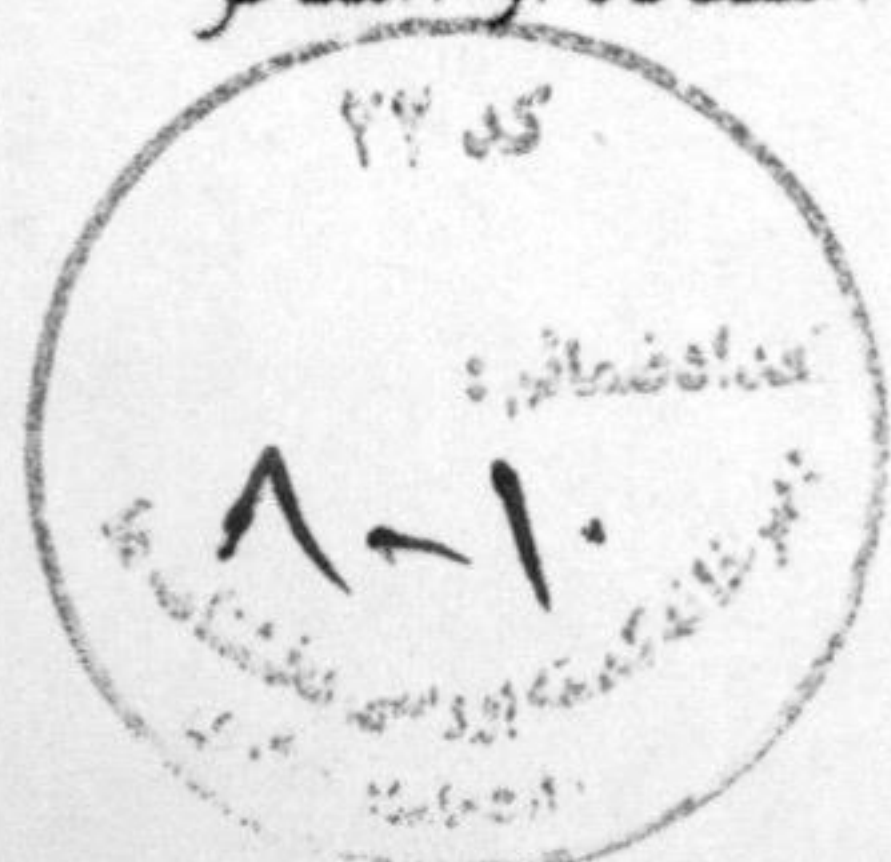
ع- دورتادور استخر باید به وسیله نرده با ارتفاع حداقل ۶۰ سانتی‌متر پوشانده شود هم چنین استفاده از استخر



سازمان بهداشت و آموزش پزشکی

نشانی: تهران، خیابان  
سرپرست جنوبی پلاک ۱۳  
کدپستی: ۱۴۱۶۸۹۳۷۴۱  
تلفن دفتر: ۰۲۱-۶۶۹۶۰۸۶۲  
فاکس: ۰۲۱-۶۶۹۵۶۴۵۶

www.koodak.medu.ir





به صورت مختلط اکیداً ممنوع است.

غ- در مناطق پرخطر معابر لازم است در حریم کودکان کف‌نویسی هشدار و نصب سرعت گیر انجام شده باشد.

## ماده ۱۲- الزامات کودکان‌های واقع در مدارس

الف- فضای اتاق اختصاص یافته به کودکان ترجیحاً در طبقه همکف و حداکثر در طبقه اول واقع شده باشد و ظرفیت استاندارد کلاسی در آن رعایت شود.

ب- مدرسه در صورت نداشتن فضای سالی یا فضای باز برای فعالیت‌های پرتحرک می‌تواند از نمازخانه با رعایت نکات ایمنی جهت فعالیت‌های پرتحرک برای کودکان استفاده کند.

پ- قسمتی از حیاط و وسایل موجود در آن در مدارس دارای کودکان باید برای کودکان این گروه سنی مناسب و ایمن‌سازی شود.

ت- ظرفیت اسمی کودکان‌های واقع در مدارس بر اساس ظرفیت اتاق اختصاص داده شده به کودکان تعیین می‌شود.

ث- مدارس در صورت داشتن فضای با متراژ بالاتر از ۱۰۰ مترمربع می‌توانند با سازه‌های موقت ایمن و رعایت استانداردهای مربوطه فضای تفکیکی ایجاد نمایند؛ در غیر این صورت مشمول ظرفیت یک اتاق خواهند شد.

## ماده ۱۳- الزامات کودکان‌های واقع در ادارات سازمان‌ها نهادهای دولتی، عمومی و غیردولتی:

الف- کودکان‌های واقع در ادارات سازمان‌ها و نهادهای عمومی، دولتی و غیردولتی باید در ساختمان اداره یا مجاورت آن باشد، به نحوی که مراجعه مادر به کودکان به سهولت و با اختصاص زمان کمی ممکن باشد.

ب- کودکان‌های واقع در ادارات سازمان‌ها و نهادهای عمومی، دولتی و غیردولتی باید تمامی ضوابط مندرج در آیین‌نامه را رعایت نمایند. هم‌چنین این کودکان‌ها می‌توانند از فضای باز و فضای سبز موجود در سازمان یا نهاد خود با ایمن‌سازی، تجهیز و تفکیک از محیط کاری و کارمندان استفاده کنند.

پ- مساجد در صورت داشتن فضای با متراژ بالاتر از ۱۰۰ مترمربع می‌توانند با سازه‌های موقت ایمن و رعایت استانداردهای مربوطه فضای تفکیکی ایجاد نمایند؛ در غیر این صورت مشمول ظرفیت یک اتاق خواهند شد.

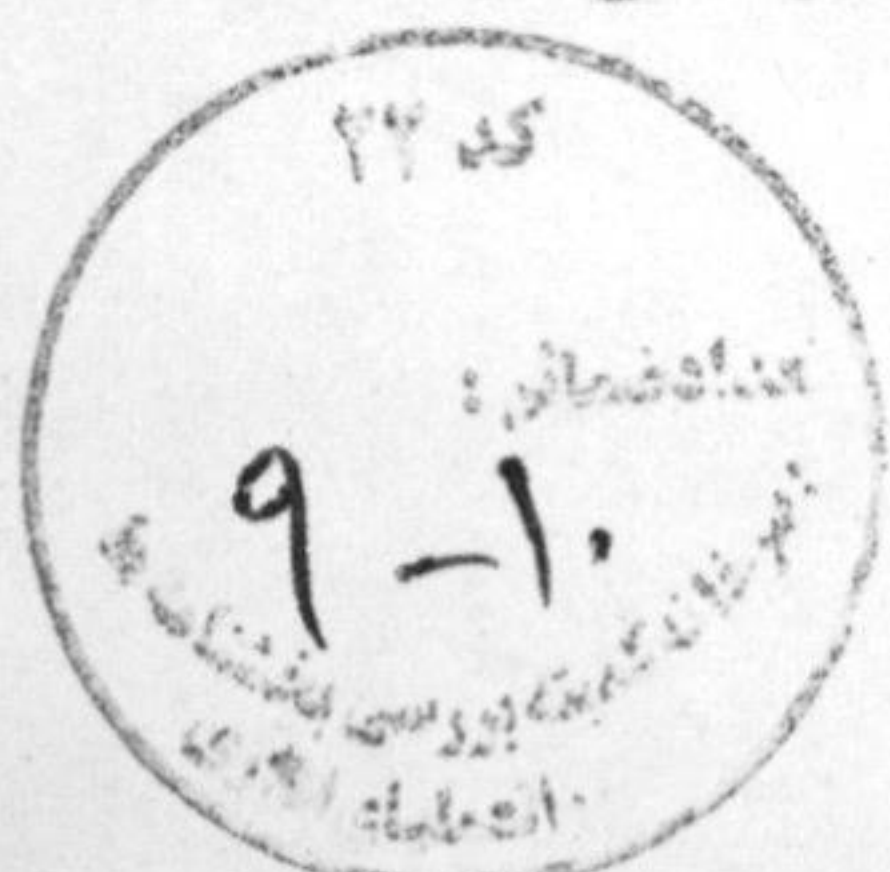
**ماده ۱۴-** این آیین‌نامه به منظور ساماندهی امور مرتبط با تعلیم و تربیت دوره کودکی و به استناد تبصره ۵، ۶ و ۸ ماده ۶ اساسنامه سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک مصوب جلسه ۸۳۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۷ مبنی بر تعیین الزامات کلی در زمینه ضوابط مکان‌یابی، فضای فیزیکی و تجهیزات موردنیاز در کودکان‌ها با رویکرد ساده‌سازی، سالم‌سازی، متناسب‌سازی و ایمنی فضای فیزیکی با ملاحظات تربیتی در راستای عمل به وظایف قانونی محوله از طرف اساسنامه در ۱۴ ماده و ۱۶ تبصره برای دوره‌ی موقت سه‌ساله تهیه شده است و در جلسه شماره ۵ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۱ هیئت‌امان سازمان ملی تعلیم و تربیت مورد بررسی قرار گرفت



سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک

نشانی: تهران، خیابان  
سرپرست جنوبی پلاک ۱۳،  
کدپستی: ۱۴۱۶۸۹۳۷۴۱  
تلفن دفتر: ۰۲۱-۶۶۹۶۰۸۶۲  
فاکس: ۰۲۱-۶۶۹۵۶۴۵۶

www.koodak.medu.ir





و بعد از طی فرآیند مصوبه‌ی ردیف ۳ مندرج در صورت جلسه مربوطه، تأیید گردید و از تاریخ ابلاغ برای همه ذی‌ربطان و ذی‌نفعان موضوع اساسنامه سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک لازم‌الاجراست. با ابلاغ این آیین‌نامه کلیه بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های مرتبط قبلی در خصوص، ضوابط مکان‌یابی، فضا و تجهیزات کودکان، مراکز پیش‌دبستانی و سایر مراکز مشابه لغو می‌گردد.

رضامداد صحرایی

وزیر آموزش و پرورش و رئیس هیئت امنای سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک



سازمان تعلیم و تربیت  
جمهوری اسلامی ایران

نشانی: تهران، خیابان  
سرپرست جنوبی پلاک ۱۳،  
کدپستی: ۱۴۱۶۸۹۳۷۴۱  
تلفن دفتر: ۰۲۱-۶۶۹۶۰۸۶۲  
فاکس: ۰۲۱-۶۶۹۵۶۴۵۶

[www.koodak.medu.ir](http://www.koodak.medu.ir)

